

Vážení přátelé,

v rukou držíte první číslo Zpravodaje, které je jedním z produktů nově založeného Institutu politických a ekonomických studií, aspirujícího na označení think tank. Expertního centra, které by mohlo pomoci pozvednout, zatraktivnit a lépe uchopit myšlenku křesťanské demokracie u nás.

Hlavním cílem námi založeného myšlenkového centra je kultivace, formování a artikulace křesťansko-demokratické politiky v českém prostředí. Iniciativa vznikla na základě dlouhodobě pociťované, a v poslední době i vyjadřované potřeby širšího intelektuálního zázemí křesťanské demokracie. Ta je v současné době vystavována mnoha výzvám, zpochybňování svého poslání a hodnot. Potřeba kvalitních argumentů pro obhajobu, spolu s hledáním specifik křesťanské demokracie se proto ukazuje jako stále více žádoucí a nezbytná.

Lidé, kteří institut tvoří jsou „mladí a nespojené“ absolventi nejlepších vysokých škol v ČR i v zahraničí. Jsou odborníky ve svých oborech, ale to je neuzavírá do zajetí akademického světa. Chápu nutnost symbiózy mezi akademickou sférou a politikou, nadto křesťansko-demokratickou politikou, která si čas od času stýská na nedostatek nových impulsů.

Na následujících stránkách budete mít možnost seznámit se s našimi názory na směřování křesťansko-demokratické politiky v nejrůznějších oblastech, objeví se i konkrétní reakce na připravovaný volební program KDU-ČSL, tak jak ho svými očima vidí naši analytici. Kritické poznámky jsou spíše přátelskou reflexí, než vymezením se vůči obsahu programového dokumentu. Byli bychom rádi, kdybyste je i s tímto pocitem četli.

Nabízíme Vám tímto možnost vytvořit si vlastní názor na to, zda námi předkládaná podoba křesťanské demokracie je pro Vás atraktivní, přijatelná a hodná podpory.

Přeji příjemné čtení

Mgr. Marie Jílková

Pár slov k zamyšlení...

Křesťansko-demokratická politika nemá, a ani nechce mít žádnou svoji „internacionálu“, ústředí, které by po světě distribuovalo křesťansko-demokratická moudra. Vyrůstá z jedinečných tradic a měnících se podmínek jedné každé společnosti a zároveň se inspičuje univerzálním poselstvím křesťanství.

Jak na tomto růstu, tak i na vstřebávání inspirací třeba však systematicky pracovat. Jistěže v dotyku s politickou a sociální skutečností, ale také s odstupem od ní. Denní politika nezbytně potřebuje kvalitní pohotovostní analýzy, dodávané doslova přes noc, potřebuje však také hlubší zakotvení, potřebuje myšlenkový odstup, který se na zájmy dne ohlížet nemusí, a vlastně ani nemá.

Křesťanská demokracie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku po téměř stoletém působení v zemi se dnes už podle mého názoru neobejde bez duchovní dílny, zaměřené na ty nejtěžší otázky doby. Myslím především na to, jak nabízet k porozumění a jak prosazovat křesťanské hodnoty v sekularizovaném světě, a pak na to, jak dnes praktikovat politiku otevřenosti, která by přitom zůstávala věrna svým věroučným východiskům.

Stranická struktura naší křesťanské demokracie je již dostatečně zralá a velkorysá, aby vznik takovéto dílny přivítala.

V neposlední řadě i proto, že přitáhne k politické odpovědnosti nové mladé lidi, kteří by jinak zůstali u akademického zájmu nebo toliko privátního postoje.

Svět politiky a svět akademiků se povětšinou mijejí. Před námi je tentokrát pokus o plodné setkání. Začneme s důvěrou v dobrou vůli a schopnosti mladých lidí, kteří zakládají tento Institut - duchovní dílnu, inspirovanou jak vírou, tak i věděním.

doc. Petr Pithart

1. místopředseda Senátu

Limity křesťansko-demokratické politiky v ČR

Existují vůbec limity křesťansko-demokratické politiky? Na tuto otázku by pravděpodobně většina odborníků z řad politické vědy, sociologie či jiných společenských věd odpověděla, že v České republice, která je převážně ateistická, určitě ano. Nicméně existují témata, která mohou při dlouhodobém prosazování pomoci odstranit dosavadní negativní pohled většiny občanů ČR na křesťansko-demokratickou politiku a zvětšit tak okruh lidí, kteří se snáze identifikují s křesťansko-demokratickými myšlenkami.

Podle anglického konzervativního myslitele Rogera Scrutona i podle mnoha dalších, je i pro nekřesťana naprosto přijatelné, aby byl křesťanským demokratem.

Podle Scrutona nejde o to, aby křesťansko-demokratický politik musel být křesťanem, ale aby měl svědomí a zodpovědnost křesťana. Víra v Boha tedy není oním zásadním limitem, který definuje příznivce křesťansko-demokratické politiky. Pokud může být i ateista křesťanským demokratem, pak o to víc může nekřesťan věnovat při volbách svůj hlas nějaké ze stran, která hájí konzervativní hodnoty křesťansko-demokratické politiky. Důvodů, proč tomu tak je, může být hned několik. Zaprvé se může jednat o přirozený postoj člověka, který nahlíží na politickou a náboženskou sféru zcela odděleně, nebo je to výsledek jakéhosi „širšího“ vnímání křesťansko-demokratické politiky, která hájí pro něj tak důležité hodnoty, na kterých vyrostla

evropská civilizace, a v neposlední řadě se může jednat o tzv. idealistický pohled člověka na křesťansko-demokratické politiky, kteří podle něj mohou být se svými morálními zásadami např. efektivním prostředkem proti korupci.

Ze všech současných parlamentních stran v ČR hájí principy křesťansko-demokratické politiky nejvíce KDU-ČSL. Nutno podotknout, že i některé části programu např. ODS mají své kořeny v křesťansko-demokratickém konzervativním myšlení, nebo jsou jím alespoň ovlivněny.

S blížícími se parlamentními volbami se otevírá prostor pro představení témat, s jejichž pomocí je možné rozšířit prostor pro kladné vnímání křesťansko-demokratické politiky v české společnosti či alespoň zmírnit některé limity, které tomu zabraňují.

Mezi tato témata určitě patří:

1. rodinná politika, jakožto priorita křesťansko-demokratického programu;
2. aktivní a zodpovědný přístup k otázkám týkající se Evropské unie a Severoatlantické aliance;
3. zřetelný distanc od napomáhání KSČM a jiných nedemokratických stran získat podíl na moci v ČR;
4. dlouhodobá obhajoba lidských práv a duchovních hodnot nejen na území ČR;
5. systematická podpora neziskového sektoru;
6. prosazování sociálně tržní ekonomiky, jejímž pilířem je na jedné straně solidarita a na straně druhé odpovědnost každého občana a snaha o nízkou zadluženost státu.

Těmito tématy se za prvé křesťansko-demokratický politický program zřetelně odlišuje od ostatních demokratických programů v ČR a stává se tak více čitelným.

»Nejde o to, že by křesťansko-demokratický politik musel být křesťanem, ale měl by mít svědomí a zodpovědnost křesťana.«

Navíc viditelná identifikace předních politiků křesťanské demokracie s těmito tématy a jejich dlouhodobé prosazování může pomoci odstranit další bariéry a zvětšit tak okruh lidí, kteří se snaží identifikují s těmito myšlenkami. Jako zcela zásadní v procesu odstraňování limitů křesťansko-demokratické politiky v ČR se jeví především samotné definování křesťansko-demokratické strany, která ji prosazuje. Jedná se zejména o zřetelné ukotvení na ose levice-pravice, což může pomoci při orientaci většiny občanů nebo např. o srozumitelné definování termínu sociálně tržního hospodářství.

PhDr. Marek Ženíšek
politolog, asistent katedry
politologie FSV UK v Praze

Křesťanští demokraté a minimální mzda

Sociálně tržní hospodářství, jehož hlavním teoretickým základem je německý ordoliberalismus, představuje ekonomické východisko programu křesťanských demokratů. Pro provádění hospodářské politiky formuloval Walter Eucken omezující princip: Pokud už máme zasahovat do tržního řádu, vybereme z možných hospodářsko-politických opatření to, které je k tržnímu řádu nejkonformnější.

»Pokud je minimální mzda stanovena nad rovnovážnou mzdou, způsobuje nezaměstnanost. Pokud je stanovena na úrovni rovnovážné mzdy nebo pod ní, je zcela zbytečná.«

Vzhledem k výše uvedenému principu by měli křesťanští demokraté vystupovat proti minimální mzdě, protože se jedná o nekonformní zásah do cenového mechanismu na trhu práce. Pokud je minimální mzda stanovena nad rovnovážnou mzdou, způsobuje nezaměstnanost. Pokud je stanovena na úrovni rovnovážné mzdy nebo pod ní, je zcela zbytečná.

Zastánci minimální mzdy používají argument, že přece každý člověk ochotný pracovat má za svou práci obdržet důstojnou odměnu. Zprvce, nikdo nemůže vědět, jakou částku bude každý jednotlivec považovat za svou důstojnou odměnu. Zadruhé, pokud věříme, že cena rohlíků se stejně jako cena za pronájem bytů utvoří na trhu, není důvod nevěřit, že tomu tak nebude na trhu práce.

Žádný člověk, který se nazývá křesťanským demokratem, snad nemůže souhlasit s marxistickou ekonomickou teorií o vykořisťování zaměstnanců. Výše mzdy vzniká při svobodném vyjednávání mezi zaměstnanci a zaměstnavateli a zaměstnanec s ní nespokojený má vždy možnost podat výpověď. Důstojnou odměnu by tak měla zajistit především konkurence mezi zaměstnavateli a úkolem státu je dbát na odstraňování bariér pro konkurenční prostředí.

I pokud vezmeme v úvahu reálnější nedokonalou konkurenci, stále má stát

k dispozici konformnější nástroj než minimální mzdu – sociální dávky (či podporu v nezaměstnanosti). Uveďme si jednoduchý příklad. Představme si mikroregion s monopolním zaměstnavatelem, se špatnou dopravní obslužností (zaměstnanci se jen obtížně dostanou mimo mikroregion) a trhem s byty celonárodně deformovaným regulovaným nájemným (zaměstnanci se jen obtížně mohou odstěhovat). Monopolní zaměstnavatel bude samozřejmě tlačit na co nejnižší mzdy. Zastánci minimální mzdy právě tady poukážou na fakt, že právě proto ji tu máme, aby zaměstnavatel nestlačil mzdy až na existenční minimum. Ale při systému sociálních dávek není minimální mzda nezbytná. Jestliže bude sociální dávka (podpora v nezaměstnanosti) dejme tomu 4000 Kč, pak je toto hranice, kam zaměstnavatel již mzdu snížit nemůže, protože zaměstnanci si raději zvolí být nezaměstnanými. Ve skutečnosti bude tato hranice 4000 Kč plus jistá přírážka subjektivně určená individuálním zaměstnancem, která bude odpovídat jeho ochotě pracovat.

Často slyšíme názor, že motivace pracovat záleží na nastavení sociálních dávek a minimální mzdy. Jak jsme si na předchozím příkladu ukázali, není tomu tak. Stačí vhodně nastavit jediný parametr – sociální dávky a minimální mzdu jako přebytečnou zrušit.

Jakub Haas
student VŠE Praha

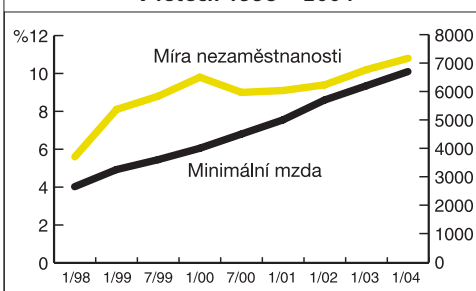
Právo a spravedlnost

V oblasti práva a spravedlnosti považujeme za svá hodnotová východiska svobodu a důstojnost člověka provázené odpovědností za vlastní jednání i za stav společnosti a kvalitu životního prostředí, jak budou zanechány pro budoucí generace. Stát a jeho právní řád mají svobodu lidských jedinců v prvé řadě zajišťovat a jen v nezbytných případech omezovat. Pro umožnění svobodného rozvoje osobnosti člověka, zvláště po dlouholeté totalitní zkušenosti, považujeme za nezbytné klást důraz na *rovnoprávnost* všech osob při výkonu povinností, při účinném vymáhání práva a zvláště při ochraně soukromého vlastnictví.

Své současné teze na podporu hlubšího uskutečňování právního státu formulujeme do následujících pěti pilířů, na nichž by měl být podle našeho názoru postaven rozvoj právního řádu České republiky:

1. Je nutné definitivně se rozejít s relikty, které v české právní realitě zanechalo období tzv. socialistické zákonnosti let 1948 – 1989, a to především v oblasti platného práva. U některých základních právních kodexů vytvořených převážně v první

Vývoj nezaměstnanosti a minimální mzdy v letech 1998 – 2004

polovině šedesátých let spatřujeme potřebu jejich rekodifikace, která by však měla spočívat přinejmenším v konsolidaci jejich textu, narušeného řadou více či méně nezbytných novel během demokratického období. Zákodárce by si však měl každopádně vybrat, zda zvolí cestu právní úpravy sou-

»Stát a jeho právní řád mají svobodu lidských jedinců v první řadě zajišťovat a jen v nezbytných případech omezovat.«

kromého práva prostřednictvím komplexního civilního kodexu v jediném normativním právním aktu, či zda bude nadále udržovat komplexní právní úpravu zvláště pro právo občanské, obchodní, pracovní

JUDr. Pavel Molek

Mgr. Petr Jäger

apod. ve zvláštních zákonících. Oba tyto přístupy není možno kombinovat, neboť má-li být soukromé právo rekodifikováno do jedné komplexní úpravy, což je návrh v pokročilém stadiu zpracování, postrádá smyslu např. aktuálně diskutovaná podpora dílčímu zákoníku práce v jeho současném (opět komplexním) návrhu. V jeho obsahu navíc není složité vystopovat pokus o restauraci některých socialistických experimentů. Pro plné rozvinutí principů materiálního právního státu je však nutno dát stejný důraz na způsob výkladu platného práva soudy při jejich rozhodovací činnosti. V řadě případů je soudní judikatura zanesena falešným normalizačním pozitivismem, ohlížejícím se jen na prostý text zákona bez ohledu na ústavní a lidskoprávní principy. Rozhodovací činnost soudů by měla vždy respektovat základní principy spravedlivého procesu bez nadměrného formalismu a odvolávání se na „nedostatečnou právní úpravu“. Konečně pro zlepšení celkové atmosféry výkonu práva a spravedlnosti očekáváme definitivní rozchod české společnosti s „personálním substrátem“, jenž je setrvačným nositelem pojetí práva a jeho aplikace z dob komunistického režimu.

2. Považujeme za vhodné pokračovat v nastoupeném kurzu intenzivního napojování českého práva na právo evropské a mezinárodní lidskoprávní standardy, jak to umožňuje například čl. 10 Ústavy. Pro

zachování vysoké úrovně ochrany lidských práv i z komparativního hlediska považujeme za nezbytnou důslednou akceptaci obecných právních standardů euroatlantického prostoru, jak jsou pro jednotlivé konkrétní otázky zakotveny např. v rozhodovací činnosti Evropského soudu pro lidská práva a dalších mezinárodních orgánů.

3. V otázce některých společensky „žhavých“, ale z křesťanskodemokratického hlediska kontroverzních témat, jakými jsou například legalizace tzv. „měkkých“ či jiných drog nebo zavedení registrovaného partnerství ve smyslu dosud předkládaných návrhů se stavíme proti náhlým a revolučním změnám. Víme naopak otevřenou diskuzi na tato témata, jež případně může vyústit v postupné odůvodněné změny právního řádu směrem daným společenskou shodou i s přihlédnutím k etickému rozměru tématu.

4. Uvědomujeme si, že jednou z klíčových otázek fungování autority státu směrem k občanům, je také reálná vymahatelnost práva. V současnosti je český právní řád z důvodu velkého množství odvolacích a přezkumných instancí vychýlen směrem k těžkopádnému mnohastupňovému uplatňování opravných prostředků na úkor efektivity, rychlosti a účelnosti procesního postupu. Účinným procesním prostředkem ochrany práva je mimo jiné takový, který dopadá na právem chráněný zájem v reálném čase. Za prospěšný krok proto považujeme změny procesních předpisů, které povedou ke zrychlení a racionalizaci soudního řízení a též k odlehčení administrativní zátěže soudců svěřením části úkonů soudním úředníkům.

5. Stát by prostřednictvím právního řádu neměl regulovat co největší počet právních vztahů, ale naopak by měl přenechat co největší prostor entitám, na nichž je založeno kvalitní fungování otevřené občanské společnosti a jež plní řadu veřejných úkolů, ať už se jedná o společenství přirozená (rodina), tradiční (církve), či charakteristická, až po společnost moderní, zejména nevládní organizace. Zcela opačné tendence můžeme pozorovat například v současné podobě novely zákona o církvích a náboženských společnostech, která je typickým odrazem chybného předpokladu, že je potřebné posílit státní dohled nad fungováním církví. Podle našeho názoru by se naopak i v právním řádu měl odrážet respekt k těmto strukturám a vědomí, že právě ony, mnohdy lépe a spolehlivěji než struktury státní, sloužily a slouží morálnímu i obecněji sociálnímu zakotvení jednotlivce ve společnosti.

JUDr. Pavel Molek
Mgr. Petr Jäger
autoři jsou právníci

Co je to think tank? Slovo anglického původu se doposud do češtiny nepodařilo uspokojivým způsobem přeložit, a proto se běžně užívá i v tomto tvaru. Obvykle se pod tímto pojmem rozumí nezávislá výzkumná instituce, jejímž hlavním zájmem je analýza politiky. Její členové se věnují mnoha oblastem s cílem překlenout prostor mezi akademickou oblastí a politikou a sloužit jako zdroj informací, koncepcí a nápadů. Think tanky, někdy též nazývané mozkové trusty jsou jedním z mnoha aktérů veřejného života pluralitní společnosti, vzájemně se doplňují se zájmovými svazy, politickými stranami, médií a neziskovým sektorem.

Kolébku think tanků jsou Spojené státy. První stopy jsou patrné již v období po skončení občanské války, ale o skutečných think tancích jako výzkumných institucích lze hovořit až po druhé světové válce. Jedním z výsledků práce think tanků v tomto období je i příprava a realizace Marshallova plánu. Tyto organizace poté v důsledku studené války daleko více uplatňovaly svůj vliv především v oblasti formulace zahraniční a obranné politiky USA.

60. léta byla obdobím obrovského rozvoje think tanků, které se přímo podílely na přípravě některých vládních projektů (zdravotní péče, pojištění...) a předkládaly podklady pro přímou realizaci vládou.

V současné době se think tanky stávají lobbyistickým, poradenským a servisním zázemím kandidátů především při prezidentských volbách, Ronald Reagan měl „svoji“ Heritage Foundation, Bill Clinton zase Progressive Policy Institute.

Za nejznámější americké think tanky je možné považovat konzervativní American Enterprise Institute; liberální Brookings Institution; CATO Institute, který se věnuje ekonomickým otázkám; RAND Corporation vyvíjí výzkumné aktivity ve vojenské oblasti.

Tolik o amerických institutech, podívejme se do Evropy. Charakter evropských think tanků je poněkud odlišný. Vznikaly později a jsou většinou svázaný s určitou politickou stranou. Příkladem může být Německo se systémem stranických nadací a poradenských institutů. Dvě nejznámější německé nadace, Konrad Adenauer Stiftung (CDU) a Friedrich Ebert Stiftung (SPD) financují v první řadě mezinárodní aktivity směřující k posílení demokratizačního procesu, politické kultury a vytváření občanské společnosti. Až na druhém místě je politické vzdělávání budoucích elit, výzkumné a poradenské aktivity. V každém případě je ale think tank spolupracující s určitou politickou stranou v západní Evropě považován za zcela běžnou věc a většina standardních politických stran takovou instituci má a přímo či nepřímo ji podporuje.

Působení zahraničních nadací je znatelné i v ČR, zejména Konrad Adenauer Stiftung přispěl v transformačním období značnou měrou ke kultivaci demokracie a k šíření křesťansko-demokratických a konzervativních myšlenek. V současné době se však působitě těchto think tanků přesouvá dále na východ do potřebnějších oblastí a v ČR tak vzniká prostor pro působení domácích expertních center.

Mgr. Marie Jílková, politoložka

Člověka v kampani ničím nenahradíš

V souvislosti s přípravou voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR pro rok 2006 se hovoří o tom, jak mají vypadat volební kampaně a kolik do nich investovat času a peněz. Spíše než jakýkoliv volební manuál jsem si dovolil připravit pár praktických poznámek a postřehů ke kampani.

První důležité rozhodnutí spočívá v zacílení volební kampaně, které se dělá na základě programového profilu. Důležitý je také fakt, že přibližně 3/4 lidí, kteří se dostaví k volbám, se rozhodují na

»Lépe se přesvědčují lidé tam, kde je co nabídnout.«

základě dlouhodobých sympatií k politické straně či k osobnosti. Proto je třeba se primárně zaměřit na tu 1/4 lidí, kteří se rozhodnou těsně před volbami. Zlaté volební pravidlo zní: Lépe se přesvědčují lidé tam, kde je co nabídnout.

Mgr. Tomáš Zdechovský

Každé médium má ve volební kampani specifickou funkci. Například billboard neslouží ke sdělení celého programu politické strany, nýbrž má upozornit na osobnost (stranu) a její základní tezi (headline). Pokud tyto dvě skutečnosti

zaujmu, pak si jistě volič cestu k dalším informacím o kandidátovi (straně) najde.

Totéž platí i o televizních šotech. Ty jsou v mnohém podobné reklamě. Svižná, zajímavá a vtipná televizní reklama zaujme spíše, nežli ta upovídaná. Proto bych řečnění politiků o svých konceptech nechal na volební mítinky a v šotech ukázal, že jsem jednička v non-verbální komunikaci.

Je třeba mít na paměti, že množství peněz vložených do kampaně není přímo úměrné volebnímu výsledku. I ta sebemasivnější volební kampaň, kterou ve volbách na podzim roku 2004 ukázala ČSSD, nemusí mít očekávaný efekt. Z billboardové agitace sociálních demokratů je možné si vzít ponaučení, že bez dobré volební strategie, dlouhodobě profilovaných osobností a zajímavého obsahu může mít kampaň výsledek zcela opačný.

Skrze média je třeba hovořit krátce, stručně a výstižně. Důležité je mít téma, které nikdo jiný nemá. Pak média politika většinou neodmítnou. Záleží však na typu média a na způsobu sdělení.

Na závěr jsem si nechal to nejdůležitější, co má v kampani dle většiny výzkumů nejzásadnější vliv na změnu rozhodnutí voliče. Kdo hádal rozhovor face to face, má pravdu. Proto by hlavní starostí kandidátů nemělo být, kolik peněz do kampaně vložím, ale kolik lidí během ní potkám a přesvědčím, že jsem schopen je dobře v Poslanecké sněmovně či jinde zastupovat.

Bc. Mgr. et Mgr. Tomáš Zdechovský
mediální poradce

Postavení expertních center v ČR

Think tanky měly a mají v postkomunistickém prostoru poněkud ztíženou pozici, která je výsledkem využívání či spíše zneužívání „vědeckého přístupu marxismu-leninismu“ v minulých dekadách. Není tedy divu, že v převážné části střeoevropských společností převládá přinejmenším jistá ostrážitost k uplatnění „vědy v politice“. V současnosti, kdy rozhodování občanů při volbách a při účasti na veřejném životě a rozhodování zvolených představitelů vyžaduje více znalostí než tomu bylo kdykoli v minulosti, ale není o potřebě expertů pochyb.

Hlavním úkolem think tanků je umožnit, aby se myšlenky a teoretické poznatky mohly stát prakticky využitelné při politickém rozhodování. Zabývají se interdisciplinárním aplikovaným výzkumem v oblasti sociálních věd, přičemž zmíněnou interdisciplinaritu je nut-

»Úkolem think tanků je umožnit, aby se myšlenky a teoretické poznatky mohly stát prakticky využitelné při politickém rozhodování.«

no chápat jako mezioborový přístup k jednotlivým tématům. Na zpracování stejného tématu tak spolupracují sociologové, politologové, ekonomové, právníci a další odborníci.

Think tanky v moderních demokratických společnostech plní několik důležitých funkcí: jsou prostředníky mezi vládou, respektive politickými elitami a veřejností; formulují a reflektují existující nebo vznikající problémy a témata; proměňují aktuální myšlenky a problémy v témata politická; slouží jako informovaný a nezávislý prvek v politických diskusích; jsou konstruktivním fórem k výměně myšlenek a informací mezi klíčovými účastníky politického procesu.

Historie think tanků v ČR je poměrně krátká. Již v roce 1990 začaly vznikat některé insti-

tuty, které se v průběhu patnácti následujících let výrazně podílely na veřejné debatě o budoucím směřování České republiky a přispěly tak ke stabilizaci nového demokratického zřízení.

V současnosti se u nás vyskytují všechny tři základní typy think tanků. Mezi takzvané akademické think tanky, které jsou někdy označovány jako univerzity bez studentů, lze řadit Centrum pro demokracii a kulturu (CDK), Centrum pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělávání (CERGE), Centrum pro sociální a ekonomické strategie (CESES), Institut pro sociální a ekonomické analýzy (ISEA) či Mezinárodní politologický ústav (MPÚ). Za „výzkumníky na zakázku“ můžeme považovat například Gabal Analysis & Consulting nebo Středisko empirických výzkumů (STEM). Třetí skupinou jsou instituce, které hájí určité hodnoty a zájmy. K takovým think tankům, lze přiřadit zejména Liberální institut (LI) a Občanský institut (OI). Do této skupiny „obhájců zájmů“ bezpochyby patří think tanky politických stran. Zaměříme-li se na jednotlivé parlamentní strany v České republice zjistíme, že ODS podporuje Centrum pro ekonomiku a politiku (CEP) a Liberálně konzervativní akademii (CEVRO); s ČSSD je spojována činnost Masarykovy dělnické akademie (MDA) a sdružení Autentických sociálních demokratů (ASD); ústřední výbor KSČM přímo inicioval vznik Teoreticko-analytického pracoviště (TAP). Situace kolem KDU-ČSL je poněkud komplikovanější. Funkci think tanku do jisté míry plní Evropská akademie pro demokracii (EAD), která by se však dala spíše charakterizovat jako jistá servisní organizace. Klasický think-tank, který by obhájoval a zároveň kriticky reflektoval křesťansko-demokratickou politiku chybí.

Zmínil bych blíže jeden, dle mého názoru typický myšlenkový trust, podporující více či méně otevřeně jednu politickou stranu. Centrum pro ekonomii a politiku (CEP) bylo založeno v roce 1997 za silné podpory Václava Klause, který potřeboval vytvořit platformu, která by šířila a obhájovala jeho názory. CEP vydává vlastní publikace, organizuje semináře, často v médiích uveřejňuje svá „nezávislá“ mínění a expertízy. Do jisté míry tak velmi dobře naplňuje atributy institutu, svázaného s politickou stranou. Zachovává si však jistou míru nezávislosti a expertního dojmu, který je nezbytný pro zdravou komunikaci obou – sféry politické i akademické.

Zda se podaří podobnou instituci vytvořit i na poli křesťansko-demokratické politiky je otázkou. V každém případě se o to pokusíme.

Tomáš Hudeček
student FSS a PrF MU v Brně

NEPRODEJNÉ, vydává Institut politických a ekonomických studií pro vlastní potřebu. Adresa: Jana Uhra 10, Brno 602 00; redakční rada: Mgr. Marie Jílková,

Jan Sixta, Mgr. Tomáš Šmíd; grafická úprava a produkce: ABSOLUTE s.r.o., www.absolute.cz; kontaktní osoba: Mgr. Marie Jílková, telefon: +420 605 971 376

e-mail: ipes@seznam.cz. číslo účtu: ČSOB, 198805065/0300; IČO: 270 07 103; www stránky: www.ipes.wz.cz